

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Географічний факультет
Кафедра фізичної географії, палеогеографії та геоморфології

Ландшафтні комплекси території
с. Великий Кучурів та їх практичне використання

Кваліфікаційна робота
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Виконала:
студентка 2 курсу, 613 групи
Житарюк Катерина Павлівна
Керівник:
Канд. геогр. наук
Ковбінська Г. Д.

До захисту допущено
на засіданні кафедри
протокол № 4 від 5 грудня 2023 р.
Зав. кафедрою _____ проф. Рідуш Б. Т.

Чернівці – 2023

Анотація

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Розглянуто теоретико-методологічні основи ландшафтних досліджень. Проаналізовано характеристику природних компонентів території села. Зроблено аналіз ландшафтних комплексів. Охарактеризовано види природокористування та антропогенні ландшафти. Проаналізовано можливість використання природничо-краєзнавчих матеріалів на уроках географії.

Ключові слова: ландшафт, рельєф, клімат, ґрунт, гідрологічні компоненти, антропогенні ландшафти, фація, підурочище, урочище, місцевість.

Анотація

(іноземною мовою)

The qualification work contains the results of own research. The theoretical and methodological foundations of landscape research are considered. The characteristics of the natural components of the village territory were analyzed. An analysis of landscape complexes was made. Types of nature use and anthropogenic landscapes are characterized. The possibility of using natural and local history materials in geography lessons was analyzed.

Ключові слова: landscape, relief, climate, soil, hydrological components, anthropogenic landscapes, facies, sub-tract, tract, locality.

(підпис)

К.П. Житарюк

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні основи ландшафтних досліджень.....	8
1.1. Сутність і роль ландшафтних досліджень.....	8
1.2. Методи і підходи ландшафтних досліджень.....	11
Висновки до 1-го розділу	14
РОЗДІЛ 2. Характеристика природних компонентів території села Великий Кучурів.....	15
2.1. Геолого-геоморфологічні компоненти.....	15
2.1.1. Геологічна будова.....	15
2.1.2 Рельєф.....	17
2.2. Гідрокліматичні компоненти.....	19
2.2.1. Клімат.....	19
2.2.2. Поверхневі та підземні води.....	21
2.3. Біогенні компоненти.....	22
2.3.1. Ґрунти.....	22
2.3.2. Рослинний і тваринний світ.....	26
Висновки до 2-го розділу	28
РОЗДІЛ 3. Ландшафтні комплекси.....	30
3.1. Загальна характеристика.....	30
3.2. Ландшафтна структура території села.....	32
Висновки до 3-го розділу	38
РОЗДІЛ 4. Види природокористування та антропогенні ландшафти.....	39
4.1. Каркасні ландшафти.....	39
4.2. Фонові ландшафти.....	40
4.3. Точкові ландшафти.....	41
4.4. Гуманістичні ландшафти.....	43
Висновки до 4-го розділу	45
РОЗДІЛ 5. Використання природничо-красознавчих матеріалів на уроках географії.....	46

5.1. Використання природничо-краєзнавчих матеріалів на уроках географії у 6 класі.....	46
5.2. Використання природничо-краєзнавчих матеріалів на уроках географії у 7 класі.....	48
5.3. Використання природничо-краєзнавчих матеріалів на уроках географії у 8 класі.....	49
Висновки до 5-го розділу.....	52
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57

Вступ

Під впливом діяльності людини географічна оболонка зазнає якісних змін. Ту частину, яка безпосередньо стикається з людиною, людина покриває своєю діяльністю і за допомогою цієї діяльності починає функціонувати як природна основа суспільства, стаючи його невіддільною частиною. Річки, штучні водойми, лісові заповідники, сільськогосподарські угіддя, різні породи тварин тощо - всі ці об'єкти засновані на природних законах, але їхнє зародження і розвиток відбувається за суспільними законами і підтримується працею людини. Таким чином, природа цих об'єктів двояка — природна і соціальна.

На ранньому етапі суспільного розвитку зовнішнім і єдино природним чинником людського існування є географічна оболонка. З подальшим розвитком суспільства вона все більше «олюднюється», стає носієм соціальних функцій, природно-соціальним явищем, яке є результатом взаємодії суспільства і природи. Зрозуміло, що в міру розвитку суспільства все більше і більше географічних територій буде поглинатися процесом соціального розвитку, так що вся географічна оболонка, зрештою стане єдиною природно-соціальною системою, яка буде функціонувати як єдиний природно-соціальний організм.

На сучасному етапі антропогенного розвитку географічна оболонка має дві системи і два об'єкти дослідження: з одного боку, це частина географічної оболонки, яка не торкнулася господарської діяльності людини, а з іншого боку – вона розвивається, як частина природно-соціальних систем суспільства, які виконують специфічні соціальні функції.

Актуальність мого дослідження полягає в тому, щоб вивчити фізико-географічні особливості рідного краю з точки зору їх раціонального і науково-обґрунтованого використання, а в подальшому - у роботі в школі.

Об'єктом дослідження є територія села Великий Кучурів, а предметом виступають – особливості природних компонентів і ландшафтних комплексів

на рівні морфологічних одиниць, їх антропогенні перетворення, та застосування їх на уроках географії у школі.

Мета нашого дослідження полягає в тому, щоб дослідити стан ландшафтних комплексів і природних компонентів на території села Великий Кучурів, а також їх видозмінення людиною та використання їх у школі на уроках географії у 6-8 класах.

Виходячи з мети дослідження, нами були визначені такі **завдання**:

- ознайомитися з історією села;
- дати характеристику особливостям природних компонентів, а саме: геологічну та тектонічну будову, клімат і поверхневі води, рельєф території, ґрунтовий покрив, рослинний і тваринний світ;
- проаналізувати типологію ландшафтних комплексів та їх регіональні особливості.
- зробити аналіз практичного використання ландшафтів, а також їх антропогенну перетвореність;
- проаналізувати можливість використання природничо-краєзнавчого матеріалу у школі на уроках географії.

Магістерська робота складається зі вступу, п'яти розділів, висновків та списку літератури. Перший розділ характеризує теоретико-методологічні основи ландшафтних досліджень. Другий розділ присвячений характеристиці природних компонентів. Третій – характеристиці ландшафтних комплексів. Четвертий розділ присвячений видам природокористування та антропогенним ландшафтам. П'ятий розділ – використанню природничо-краєзнавчих матеріалів на уроках географії.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЛАНДШАФТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1.1. Сутність і роль ландшафтних досліджень

Ландшафтні дослідження є процесом вивчення природних та географічних особливостей ландшафтів, який зазвичай включає аналіз геологічної структури, клімату, рельєфу, рослинного покриву та інших факторів. Ці дослідження дають можливість краще зрозуміти взаємозв'язок між природою та людиною, а також вплив людської діяльності на ландшафти.

Сутність ландшафтних досліджень полягає у вивченні та аналізі природного та антропогенного ландшафту з метою зрозуміння його структури, функцій та процесів, що відбуваються в ньому. Це дозволяє ідентифікувати основні компоненти ландшафту, вивчити взаємозв'язки між ними та виявити особливості їх впливу на навколишнє середовище.

Роль ландшафтних досліджень важлива з багатьох причин. По-перше, вони допомагають вивчити вплив людської діяльності на ландшафт, зокрема вплив промисловості, сільського господарства, транспорту та інших сфер. Це дає можливість розробляти ефективні заходи щодо збереження та відновлення екологічно стійкого ландшафту.

По-друге, ландшафтні дослідження сприяють вивченню та пізнанню природних процесів, які відбуваються в ландшафті, таких як ерозія, гідрологічні цикли, розподіл та збереження ґрунтів, рослинність та водні ресурси.

Ландшафтні дослідження відіграють важливу роль у вивченні й оцінці природних та антропогенних ландшафтів. Ці дослідження дозволяють нам зрозуміти структуру та функціонування природних систем, а також вплив людської діяльності на ці системи.

Роль ландшафтних досліджень полягає у зборі та аналізі даних про географічні, екологічні, кліматичні, геологічні та інші характеристики ландшафтів. Ці дані дозволяють встановити взаємозв'язки між різними

компонентами природного середовища та визначити шляхи оптимізації використання та охорони природних ресурсів.

Ландшафтні дослідження допомагають також в управлінні територіальним плануванням, розробці екологічно обґрунтованих рішень та стратегій розвитку. Вони використовуються при проектуванні нових об'єктів, таких як інфраструктура, забудова, агропромислові комплекси тощо, для врахування природних особливостей та мінімізації негативного впливу на довкілля.

Крім того, ландшафтні дослідження є важливим інструментом для планування та управління використанням земель, охорони природних територій та дизайну міських просторів. Вони дозволяють здійснювати комплексний аналіз ландшафту та враховувати потреби та інтереси людей.

Коли мова заходить про дослідження ландшафту, слід пам'ятати про кілька ключових теоретичних і методологічних засад. Ці основи забезпечують структуру для розуміння та аналізу ландшафтів систематичним і комплексним способом.

Важливим аспектом є поняття ландшафту як цілісного утворення. Це означає, що ландшафти — це не просто сукупність окремих елементів, а ще й складна система взаємопов'язаних компонентів, таких як форми рельєфу, рослинність, водойми та діяльність людини. Розуміння взаємозв'язків і взаємодії між цими елементами має вирішальне значення для ретельного аналізу.

Іншим ключовим аспектом є визнання динамічної природи ландшафтів. Ландшафти постійно змінюються та еволюціонують з часом через природні процеси та втручання людини. Тому при проведенні досліджень важливо враховувати як історичний розвиток, так і майбутню траєкторію ландшафту.

Суть дослідження ландшафтів полягає у вивченні та розумінні різних аспектів ландшафтів, включаючи їх фізичні, біологічні та культурні компоненти. Ці дослідження спрямовані на розгадку складних взаємозв'язків

між людьми та навколишнім середовищем, а також на те, як вони формують ландшафти, які вони населяють.

Ландшафтні дослідження відіграють вирішальну роль у кількох областях. В першу чергу, допомога у збереженні та управлінні ландшафтами, надаючи уявлення про їхні екологічні процеси та динаміку. Вивчаючи ландшафти, дослідники можуть визначити вразливі території, оцінити вплив людської діяльності та розробити стратегії для сталого землекористування.

Крім того, дослідження ландшафтів сприяє нашому розумінню культурного значення ландшафтів. Він досліджує історичні, соціальні та символічні значення різних ландшафтів, проливаючи світло на їх роль у формуванні ідентичності, спадщини та відчуття місця.

Також ландшафтні дослідження допомагають у просторовому плануванні та дизайні. Аналізуючи моделі, структури та функції ландшафтів, можна надати цінну інформацію для міського планування, ландшафтної архітектури та управління навколишнім середовищем. Ці знання допомагають створювати гармонійні та функціональні простори, які відповідають потребам як людини, так і природи.

Застосування ландшафтних досліджень також сприяє вивченню екосистем та біорізноманіття, а також розробці заходів зі збереження та відновлення природних екосистем.

Загалом дослідження ландшафту є важливими для розуміння складності та взаємозв'язку нашого середовища та суспільства. Він забезпечує наукову основу для прийняття обґрунтованих рішень, сталого розвитку та збереження нашої природної та культурної спадщини. Ці дослідження спрямовані на оцінку, аналіз та розуміння ландшафтних процесів, створення карт та моделей ландшафтів, вивчення взаємодії людини з навколишнім середовищем та розробку стратегій управління ландшафтами з метою досягнення сталого розвитку.

Отже, ландшафтні дослідження відіграють важливу роль у розумінні, охороні та раціональному використанні ландшафту, сприяючи збереженню

біологічного різноманіття, екосистемних послуг та екологічної стійкості. Також вони виконують ключову роль у розвитку сталого використання та охорони природних ресурсів, а ще й у плануванні та управлінні територіями з урахуванням їх природних особливостей.

1.2 Методи і підходи ландшафтних досліджень

Ландшафтні дослідження - це комплексний підхід до вивчення природних і антропогенних ландшафтів, їх структури, функцій і змін під впливом різноманітних факторів. Існує кілька методів і підходів для проведення ландшафтних досліджень.

У процесі ландшафтних досліджень зазвичай використовуються різні методи, такі як географічне картографування, збір та аналіз даних, космічні знімки, гідрологічні та екологічні вимірювання, геологічні дослідження та інші.

Ці дослідження мають велике значення для планування та управління територіальними ресурсами, розвитку сільського господарства, лісового господарства, туризму та охорони навколишнього середовища. Вони також допомагають розробляти стратегії збереження біорізноманіття та здійснювати ефективне користування природними ресурсами.

Ландшафтні дослідження вивчають природні та антропогенно змінені ландшафти, їхні фізичні, біологічні, геологічні, геоморфологічні та соціально-економічні характеристики.

Коли йдеться про дослідження ландшафту, можна використовувати різні методи та підходи. Ось кілька з них, які часто використовуються:

- **Польові дослідження:** передбачають фізичне відвідування ландшафту та збір даних шляхом спостережень, вимірювань та збору зразків. Допомагає зрозуміти фізичні характеристики та екологічні процеси місцевості.

- Дистанційне зондування: цей метод використовує супутникові зображення, аерофотознімки та інші технології дистанційного зондування для збору інформації про ландшафт. Він надає цінні дані про земний покрив, рослинність, рельєф та інші просторові характеристики.
- ГІС (географічна інформаційна система): ГІС є потужним інструментом, який дозволяє дослідникам аналізувати та візуалізувати просторові дані. Допомагає скласти карту та зрозуміти взаємозв'язки між різними елементами ландшафту.
- Екологічний моніторинг: передбачає довгостроковий моніторинг різноманітних екологічних параметрів, таких як біорізноманіття, якість води та клімат. Це допомагає оцінити здоров'я та зміни ландшафту з часом.
- Графічний підхід: цей підхід базується на аналізі мап, фотографій або інших графічних матеріалів. Він дозволяє визначити основні характеристики ландшафту, такі як рельєф, рослинність, водні об'єкти та інше.
- Геохімічний аналіз: за допомогою цього методу вивчаються хімічні склади ґрунтів, води та рослин. Це дозволяє з'ясувати, які елементи присутні в ландшафті та як вони впливають на його функціонування.
- Соціально-економічні дослідження: ці дослідження зосереджені на розумінні людських аспектів ландшафту, таких як моделі землекористування, культурні цінності та соціально-економічні фактори. Вони дають уявлення про взаємодію між людьми та ландшафтом.

Це лише кілька прикладів, є багато інших методів і підходів, які можна використовувати в ландшафтних дослідженнях. Залежно від конкретного завдання, можна комбінувати різні методи для отримання комплексної інформації про ландшафти.

Ці методи допомагають вивчати та розуміти природні процеси, виявляти проблеми та знаходити шляхи їх вирішення у відношенні ландшафтів. У сучасній науці використовуються і комбіновані підходи, де різні методи поєднуються для отримання максимально повної інформації про ландшафтні системи.

З точки зору методології ландшафтні дослідження часто включають поєднання якісних і кількісних підходів. Якісні методи, такі як інтерв'ю, спостереження та аналіз документів, можуть надати розуміння людського сприйняття, цінностей і культурних значень, пов'язаних з ландшафтами. З іншого боку, кількісні методи, такі як дистанційне зондування, ГІС-аналіз і статистичне моделювання, можуть допомогти виміряти й проаналізувати різні атрибути ландшафту, такі як ґрунтовий покрив, біорізноманіття та екосистемні послуги.

Теоретико-методологічні основи ландшафтних досліджень включають в себе розуміння природних і соціальних процесів, які формують ландшафти, а також використання різних наукових методів для їх аналізу.

У ландшафтних дослідженнях використовуються теоретичні концепції з географії, біології, екології, геології та інших наукових дисциплін. Ці концепції допомагають розуміти природні процеси, які впливають на стан і розвиток ландшафтів.

Методологічний підхід до ландшафтних досліджень складається з використання різних методів збору та аналізу даних. Наприклад, використовуються топографічні картографічні методи, дистанційне зондування, геоінформаційні системи, геохімічні та екологічні аналізи, опитування населення та інші методи.

Крім того, важливо враховувати соціальний аспект ландшафтних досліджень, оскільки використання ландшафтів тісно пов'язане з діяльністю людей. Соціологічні методи досліджень, аналіз історичних архівів, спостереження та інтерв'ю з місцевим населенням можуть допомогти зрозуміти вплив суспільних факторів на ландшафти.

Узагальнюючи, теоретико-методологічні основи ландшафтних досліджень включають наукові концепції з різних галузей знань, а також використання різноманітних наукових методів для аналізу ландшафтів. Розвиток інформаційних технологій, зокрема геоінформаційних систем, дозволяє ефективніше знаходити, аналізувати та використовувати дані для дослідження ландшафтів.

Отже, підходи та методи ландшафтних досліджень використовуються для вивчення та аналізу природних та штучних ландшафтів. Використовуючи ці методи та підходи, ландшафтні дослідження можуть бути цінним інструментом для розробки раціонального природокористування та збереження біорізноманіття.

Висновки до 1-го розділу

Загалом дослідження ландшафту є важливими для розуміння складності та взаємозв'язку нашого середовища та суспільства. Він забезпечує наукову основу для прийняття обґрунтованих рішень, сталого розвитку та збереження нашої природної та культурної спадщини.

Узагальнюючи, теоретико-методологічні основи ландшафтних досліджень включають наукові концепції з різних галузей знань, а також використання різноманітних наукових методів для аналізу ландшафтів. Розвиток інформаційних технологій, зокрема геоінформаційних систем, дозволяє ефективніше знаходити, аналізувати та використовувати дані для дослідження ландшафтів.

Отже, ландшафтні дослідження відіграють важливу роль у розумінні, охороні та раціональному використанні ландшафту, сприяючи збереженню біологічного різноманіття, екосистемних послуг та екологічної стійкості. Також вони виконують ключову роль у розвитку сталого використання та охорони природних ресурсів, а ще й у плануванні та управлінні територіями з урахуванням їх природних особливостей.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНИХ КОМПОНЕНТІВ

2.1 Геолого-геоморфологічні компоненти

2.1.1 Геологічна будова

Геоморфологічна будова с. Великий Кучурів тісно пов'язана з її геологічною та тектонікою будовою, кліматичними умовами та гідрогеологічними особливостями.

Територія села Великий Кучурів тектонічно розташована на південно-західній окраїні Східно-Європейської платформи, у перехідній зоні до Передкарпатського крайового прогину.

Рис. 1 Космічний знімок території села. Google Earth

Косівська свита на вказаній території літологічно представлена: глинами (вапнистими, сірими) і тонкими прошарками піску і пісковика (сірими), серед яких можна зустріти туфогенні породи, вапняки, мергелії конгломерати.

Іноді серед глин зустрічаються пісковики у вигляді лінз, а їх потужність коливається від кількох сантиметрів до кількох метрів. Однією з особливостей світи є те, що піщаність порід поступово збільшується від низу до верху.

Підошва платформи представлена силурійськими і крейдовими осадовими породами платформенної основи, що перекрита міоценовою товщею.

Силурійські відклади представлені глинистими сланцями, що перешаровуються із дрібнокристалічними вапняками.

Крейдові відклади перекривають, безпосередньо, силурійські породи і виявлені, також, тільки сердловинами. В основному це піски і пісковики і рідше вапняки і мергелі.

Лесові породи мають чітку мікропористість та яскравовиражену структуру, що видно неозброєним оком. Суглинки жовтого кольору із сіруватим відтінком зазвичай сухі, щільні і мають коефіцієнт пористості більше одиниці. Просадочна товща сягає 7-10 м, де величина просадків становить більше 5 см, тому відносимо його до другого типу просадочності.

Спускаючись вниз по схилу, пористість ґрунту зменшується, тому вони стають більш вологим, але при цьому глибина гумусного суглинкового ґрунту становить близько 2 м. Тому лесовидні суглинки можемо віднести до 2-го просадочного типу. Нижче по схилу невелика ділянка відноситься до першого просадочного типу, а ще нижче, де залягають ґрунтові води, на глибині від поверхні землі на 6-7 м, ґрунти є непросадочними.

На стрімких схилах потужність четвертинних відкладів різко зменшується до 2,5-3 м. Суглинистий ґрунт стає щільнішим, а ступінь вологості часто досягає 1 м, він є ненабрякаючим і непросадочним.

Нижній терасово-водний комплекс можемо віднести до обмежено придатних територій, через відклади мулу. Глибина залягання ґрунтових вод становить від 0 до 30м.

Село Великий Кучурів бідне на корисні копалини. На півдні села знаходяться запаси глинистих та суглинкових ґрунтів, які використовуються на благо місцевого населення.

Механічний склад суглинків та глин (в %)

Порода	Фракції		
	Глиниста	Пилувата	Піщана
Суглинки	11,1-23,6	42,8-63,8	15,6-33,2
Глини	62,3-77,7	6,5-16,8	7,0-21,0

Таблиця 1.2

Хімічний склад (у %)

MgO 0,88-1,69 SO₃ 0,11-0,30Fe₂O₃ 2,59-3,59

CaO 4,03-5,55

SiO₂ 68,16-71,84Al₂O₃ 10,01-10,41

Отже, геологічна будова території села представлена різноманітними породами різного віку, які мають свій механічний, хімічний та гранулометричний склад.

2.1.2 Рельєф

Село Великий Кучурів розташоване із заходу на схід 6,5 км, а з півночі на південь 7 км. Територія села розміщена в північно-східній частині бувшого Сторожинецького району. Віддаль від центру с. Великий Кучурів до міста Сторожинець - 18 км, до обласного центру міста Чернівці - 7 км. Площа населеного пункту становить 3041 га.

Рис. 2 Розташування села. Інтернет джерело

Територіально село Великий Кучурів розташоване в передкарпатській ландшафтній області східної частини Прут-Сіретського межиріччя.

Рельєф с. Великий Кучурів в основному полого-хвилястий, проте зустрічаються терирорії з крутизною схилів до 10-15°. Основними ґрунтоутворюючими породами є суглинки. Небезпечні геологічні процеси на даний момент відсутні.

Село Великий Кучурів характеризується складними умовами рельєфу, значною різноманітністю ґрунтів та різною глибиною залягання ґрунтових вод. Основними водними артеріями села є р. Коровля та р. Дереглуй. Територія села безпечна щодо затоплення поверхневими водами.

В окремих місцях села В. Кучурів схили повністю порушені зсувами. На окремих ділянках долина р. Дереглуй дуже широка (6-8 км), схили довгі, на яких майже всюди розвинуті зсувні процеси різної стадії розвитку.

У селі Великий Кучурів наявний такий геоморфологічний комплекс: крутосхиловий, зсувний, являє собою витягнуту з півночі на південь вузьку смугу, складену глинами з тонким прошарком піску та пісками у верхній частині розрізу, перекриту невеликою товщиною важких суглинків.

Отже, село Великий Кучурів знаходиться на височинній території, яка складається в основному схилівими та вододільними поверхнями.

Рис. 3 Ґрунти території села. Автор: Житарюк Катерина

2.2 Гідрокліматичні компоненти

2.2.1 Клімат

Село Великий Кучурів розташоване в помірному кліматичному поясі. Клімат м'який (помірно континентальний), з теплим літом і м'якою зимою. Середньорічна температура становить $+8,6\text{ }^{\circ}\text{C}$, найнижча температура повітря в січні ($-2,9\text{ }^{\circ}\text{C}$) і найвища в липні ($+19,8\text{ }^{\circ}\text{C}$).

Зима зазвичай починається 28 листопада і закінчується 9 березня; літо, як правило, починається 20 травня і закінчується 10 вересня. Середньорічна кількість атмосферних опадів становить 621 мм, найменше їх випадає у жовтні, січні та лютому, а найбільше — у червні та липні.

Влітку можливі сильні дощі та зливи. Кожної зими, у зимовий період, утворюється сніговий покрив, але його висота є не дуже значною. Висота снігу становить приблизно 28 см. Середня швидкість вітру становить від 3,3 м/с у липні до 4 м/с у січні. Середньорічна кількість вологості повітря становить — 77%.

Село розташоване у Карпатському агрокліматичному районі вертикальної кліматичної зональності.

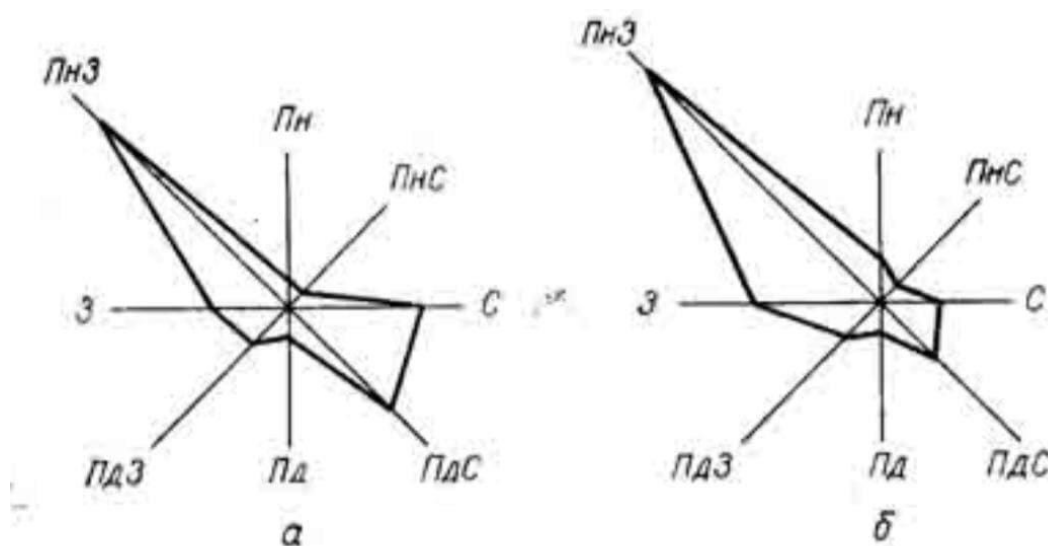
Напрямки вітру переважно характеризуються північно-західними та південно-східними. За даними Чернівецької метеостанції, середній багаторічний напрямок вітру повторюється (у %) наступним чином:

Таблиця 2.1

Напрями вітрів

Пн	Пн-Сх	Сх	Пд-Сх	Пд	Пд-Зх	Зх	Пн-Зх
12	5	10	21	7	4	9	32

Вітри, що перевищують швидкість 10 км/год, є звичайним явищем, і в селі простежуються дуже часто, причому переважають північно-західні вітри. Трапляються також урагани (понад 20 м/с).

Напрями вітрів: а – в січні; б – в липні

Отже, кліматичні умови в селі Великий Кучурів є доволі сприятливими, як для сільськогосподарського виробництва, так і для проживання населення.

2.2.2 Поверхневі та підземні води

Через село протікає три річки: Дереглуй, Верхівець, Коровля. Річки мають дощове та снігове живлення.

Річка Дереглуй – права притока Пруту (басейн Дунаю). Протікає в межах Глибоцького, Сторожинецького та Герцаївського районів. Вона бере початок у північній частині смт Глибока. Тече в межах Передкарпаття спочатку на північ і (частково) на північний захід, у нижній і середній течії тече на північний схід. На північно-східній околиці села Остриця, річка впадає в Прут. Загальна довжина річки 34 кілометри. Площа водного басейну 313 квадратних кілометрів. Похил річки Дереглуй 4,9 м/км. Долина подібна до трапеції, ширина становить від 400-500м до 2,5 км. Русло річки звивисте (особливо в нижній частині), ширина якого — 2-8м, а максимальна ширина може досягати — 20м. Використовується для водопостачання та рибного господарства.

Річка Верхівець – ліва притока Пруту (басейн Дунаю). Довжина річки 14 км., похил річки — 8,0 м/км. Формується з багатьох безіменних струмків. Площа басейну 22,5 км². Бере початок на північному заході від села Турки. Тече переважно на південний схід і впадає у річку Прут, ліву притоку Дунаю.

Річка Коровля – ліва притока Дереглюю (басейн Пруту). Протікає в межах Сторожинецького і Глибоцького районів. Довжина 24 км, площа водозбірного басейну 115 км². Ухил річки становить 8,5 м/км. Долина вузька, глибока, у багатьох місцях зустрічаються круті схили. Річище слабо- і помірнозвивисте. Річка Коровля бере початок між селами Спаська та Дубове, неподалік від західної околиці міста Чернівці. Тече спочатку на південний схід між пагорбами Чернівецької височини, а потім — переважно на схід (у нижній частині тече місцями на північ і північний схід). На південний схід від села Чагор, впадає в річку Дереглуй.

Рис. 4 Озеро Рутка

Рис. 5 Річка Дереглуй

Автор фото: Житарюк К.П.

Також в селі є два малих озера і багато індивідуальних.

Водні ресурси села використовують для водопостачання, домашніх потреб та рибного господарства.

Розроблено джерело мінеральної води, яке в даний час не використовується.

Виходячи з вище сказаних фактів, територія села Великий Кучурів добре забезпечена поверхневими водами.

2.3 Біогенні компоненти

2.3.1 Ґрунти

Ґрунт — це вкритий рослинністю пухкий шар земної поверхні, який характеризується своєю родючістю, тобто на якому можна вирощувати рослинні культури.

Серед природних компонентів ґрунт займає особливе проміжне положення між живим і неживим. Це специфічне органічне мінеральне утворення, яке є результатом тривалої та безперервної переробки живими

організмами у верхній частині відкладів та має важливу для всього живого якість та функцію – родючість.

Ґрунтовий покрив переважно представлений темно-сірими опідзоленими ґрунтами. В темно-сірих опідзолених ґрунтах є потужніший гумусовий горизонт, під яким помітний білуватий прошарок. Вміст гумусу в ньому становить 3,5-4,5%, а поживні речовини, такі як азот, калій і фосфор, багатші, ніж у сірих лісових ґрунтів.

Також у селі розвинуті дерново-підзолисті ґрунти. Дерново-підзолисті ґрунти – це кислі ґрунти з E-I-диференціацією. Ці ґрунти утворилися на супіщаних ґрунтах, поблизу підземних вод у помірно-теплому кліматі. Дерново-підзолисті ґрунти сформувались під мішаними лісами. Цей тип ґрунту характеризується низьким вмістом гумусу та білим горизонтом вимивання. Родючість – 22–44 бали зі 100. Такий ґрунт вимагає дренажу і внесення добрив. Середня температура січня становить -4–8 °С. Коефіцієнт зволоження – 1,9–2,5. Природна рослинність - це різноманітні трави. Ці ґрунти мають низький вміст гумусу (до 1,5%), добре виражений так званий підзолистий горизонт, з якого можливе глибоке вимивання поживних речовин.

Також на території села зустрічаються дернові ґрунти. Дернові ґрунти — короткопрофільні ґрунти з акумулятивним профілем, що утворилися в наслідок несприятливих умов за гумусово-акумулятивним (дерновим) процесом ґрунтоутворення.

У північно-східній частині села ґрунтовий покрив представлений світло-сірими опідзоленими ґрунтами. Світло-сірі ґрунти найбільш опідзолені та мають найменший вміст гумусу серед лісостепових опідзолених ґрунтів. За будовою профілю світло-сірі опідзолені ґрунти близькі до дерново-підзолистих. Ближче до поверхні розташований сірий або світло-сірий малогумусований гумусово-елювіальний горизонт (HE). Він безструктурний та розсипчастий, глибиною 16...22 см, а при поглибленні орного шару може досягати до 26...30 см. Основною його відмінністю є наявність окремого елювіального горизонту (E), який характеризується малопотужним (12...16 см)

сірувато-білим кольором, насиченим присипкою SiC_2 , пухким і бідним на колоїди шаром, що поступово переходить в ілювіальний горизонт (I). Цей горизонт має чіткі межі, червонувато-коричневий колір, горіхувато-призматичну структуру, багатий колоїдами та є водонепроникним. У міру надходження колоїду по тріщинах він поступово переходить у материнську породу – лесоподібний карбонатний суглинок на глибині 130...140 сантиметрів.

Біля заплави річок ґрунтовий покрив представлений дерново-глеєвими ґрунтами. Дерново-глеєві ґрунти – це тип ґрунтів, що характеризується акумулятивним типом накопичення гумусу у верхній частині профілю і поступовим зменшенням його з глибиною та розвиненим глейовим процесом. Діагностують за параметрами коефіцієнта відносно акумуляції гумусу (КВАГ 2–3). Дерново-глейові ґрунти властиві зниженим малодренованим територіям з неглибоким рівнем ґрунтових вод. Вони вкриті трав'яною рослинністю, переважно лучно-болотною. Формуються на всіх материнських породах. За морфологічною структурою профілю їх поділяють на модальний тип з недиференційованим профілем і глейово-елювіальний тип, в яких на глибині 25-35 см і глибше внаслідок застою та сезонної пульсації ґрунтових вод утворюється елювіальний горизонт. Пульсація ґрунтових вод. Останні зазвичай діагностують як дерново-середньо- і сильнопідзолисті глейові.

Гумусовий профіль модальних становить 25-40 см, що складається з гумусово-глейового і невеликого (5-7 см) перехідного глейового шару; глибше залягають вапнякові породи від піщаного до середньосуглинкового гранулометричного складу. Вміст гумусу в шарі товщиною 20-25 см коливається від 1-1,4% у піщаних ґрунтах і до 7-10% у середньосуглинкових. На параметри гумусонакопичення не впливають потужність гумусового профілю та карбонатність порід. Вони визначаються гранулометричним складом і ступенем оглеєння. За останнім показником ґрунти поділяють на глейові і сильноголейові. Дернові глейово-елювіальні ґрунти мають гумусово-елювіальний горизонт 18–30 см, глибше залягає глейово-елювіальний (до 15–

30 см потужності), а під ним знаходиться глейово-ілювіальний горизонт, який переходить у глейову осадову породу. Також на території села знаходяться лучні та лучно-болотні ґрунти. Лучні ґрунти — зонально зумовлена група гідроморфних ґрунтів, спільним діагностичним показником яких є оглеєння нижньої частини гумусованого профілю і материнської породи внаслідок неглибокого (1-2 метри) відносно постійного рівня ґрунтових вод.

Лучно-болотні ґрунти – ґрунти підвищеного гідроморфного статусу. Цей стан формується за рахунок оглеєння нижньої частини профілю і материнської породи, зумовленого неглибоким заляганням ґрунтових вод (0,7–1,5 м) під час різних сезонних коливань внаслідок затоплення поверхневими водами території, де вони утворилися. Поширені у всіх широтних природних зонах, найбільшу площу займають у Лісостепу та на Поліссі. Приурочені до знижених місцевостей плато, надзаплавних терас, а також днищ балок.

Отже, ґрунти території села є досить родючими і тому значна частина території села використовується під городами для вирощування різних зернових та технічних культур.

Рис. 6 Ґрунтова карта с. Великий Кучурів. Взята у сільській раді

2.3.2 Рослинний і тваринний світ

Різноманітність екологічних умов, наявність різних типів ландшафтів зумовили формування досить багатой флори вищих судинних рослин. Найбільш поширеним серед них є види таких родів: злакових, складноцвітних, бобових, хрестоцвітних, розових, губоцвітних, гвоздикових, ранникових. Основні культури: зернові — озима пшениця, кукурудза на зерно, ячмінь, гречка; технічні — цукровий буряк; кормові — конюшина, овес. Місцевість багата рослинністю, серед яких понад 80 видів лікарських рослин.

В селі є понад 100 га. залісненої території. Ліс села Великого Кучурову є мішаним. Основні породи дерев – це дуб звичайний, клен звичайний, граб

звичайний, ялина звичайна. Також можна зустріти ясен, тополю, горіх та інші. Поодинокі можна зустріти вовчі малину, калину, ягоди та шипшина. Трав'яний покрив у лісі слабо розвинений, біля стовбурів дерев є невеликі місця зелених мохів.

Тваринний світ характерний для лісостепової зони. Тут знаходяться близько 204 види, з них ссавців – 23. Птахів – 128, риб – 34, земноводних – 8, плазунів – 11.

У лісі поширені зайці, лисиці, дикі кабани, білки та інші. Також у селі є різноманітні гризуни, польові миші, кроти та їжаки.

Водиться багато птахів – голуби, горобці, сойки, ворони, дятли, сороки, яструби, дикі качки, сільські ластівки та ін.

Також є багато комах. Серед них найбільш поширені бджоли, джмелі, метелики, мухи тощо.

В річках і водоймищах водиться: окунь, щука, карась, сом, лящ та ін.

Таким чином, територія села багата на різновиди рослин та тварин.

Рис. 7

Фото зроблені мною

Рис. 8

Висновки до 2-го розділу

Село Великий Кучурів характеризується своєрідними і різноманітними природними компонентами, які постійно змінюються в результаті господарської діяльності людини.

Село Великий Кучурів розташоване із заходу на схід 6,5 км, а з півночі на південь 7 км. Територія села розміщена в північно-східній частині Сторожинецького району. Віддаль від центру с. Великий Кучурів до міста Сторожинець - 18 км, до обласного центру міста Чернівці - 7 км. Площа населеного пункту становить 3041га.

Територіально село Великий Кучурів розташоване в передкарпатській ландшафтній області східної частини Прут-Сіретського межиріччя.

Рельєф с. Великий Кучурів в основному полого-хвилястий, проте зустрічаються території з крутизною схилів до 10-15°. Основними ґрунтоутворюючими породами є суглинки.

Геоморфологічна будова с. Великий Кучурів тісно пов'язана з її геологічною та тектонікою будовою, кліматичними умовами та гідрогеологічними особливостями. Територія села Великий Кучурів тектонічно розташована на південно-західній окраїні Східно-Європейської платформи, у перехідній зоні до Передкарпатського крайового прогину. Також село Великий Кучурів бідне на корисні копалини. На півдні села знаходяться запаси глинистих та суглинкових ґрунтів, які використовуються на благо місцевого населення.

Село Великий Кучурів розташоване в помірному кліматичному поясі. Клімат м'який (помірно континентальний), з теплим літом і м'якою зимою. Середньорічна температура становить +8,6 °С, найнижча температура повітря в січні (-2,9 °С) і найвища в липні (+19,8 °С). Зима зазвичай починається 28 листопада і закінчується 9 березня; літо, як правило, починається 20 травня і закінчується 10 вересня. Середньорічна кількість атмосферних опадів становить 621 мм, найменше їх випадає у жовтні, січні та лютому, а найбільше — у червні та липні.

Через село протікає три річки: Дереглуй, Верхівець, Коровля. Річки мають дощове та снігове живлення. Також в селі є два малих озера і багато індивідуальних. Водні ресурси села використовують для водопостачання, домашніх потреб та рибного господарства. Розроблено джерело мінеральної води, яке в даний час не використовується.

3. Ландшафтні комплекси

3.1 Загальна характеристика

Ландшафт – це генетично однорідний природний територіальний комплекс з єдиною геологічною основою, одним типом рельєфу та однаковим кліматом, складений з динамічно пов'язаної сукупності первинних і вторинних урочищ, характерних тільки для даного ландшафтного набору, що закономірно повторюються в просторі.

У цьому визначенні враховуються всі основні особливості та ознаки, що дозволяють ідентифікувати ландшафти в природі, відрізняючи їх один від одного та від інших рівнів ПТК.

Кожен ландшафт є частиною складнішого ПТК, але водночас складається з окремих менших ПТК. Дрібні ПТК, що складають ландшафт, часто називають морфологічними одиницями ландшафту, а їх сукупність – морфологічною або горизонтальною структурою ландшафту. На відміну від поєднання природних компонентів, які складають вертикальну структуру ландшафтів.

Морфологічними частинами рівнинного ландшафту є: фація, підурочище, урочище і місцевість.

Фація – це найпростіший ПТК, який займає елементи мезоформи або її частину, усі мікроформи або їх частину, і завжди зберігає однакову літологію поверхневих гірських порід, однакові властивості вологи, один мікроклімат, одні відмінності ґрунту та один біоценоз.

Фація характеризується найбільшою однорідністю природних умов і зазвичай має відносно невелику площу - кілька квадратних метрів або десятки і сотні квадратних метрів, хоча розміри не є вирішальною характеристикою фації. Основною характеристикою фаціальної диференціації є зміна літогенної основи, під якою розуміють поєднання форм рельєфу та гірських порід, що його утворюють. Термічний режим, глибина залягання ґрунтових вод, водно-мінеральний баланси різняться в різних регіонах залежно від форми рельєфу і

літологічного складу гірських порід. Тому, внаслідок цього, кожна територія відповідає власним умовам місцяпроживання, які утворюють біоценоз.

Підурочище – це ПТК, який складається з групи генетична і динамічно зв'язаних фацій, що займають один з елементів мезоформи рельєфу. Прикладами елементів мезоформи ландшафту є вершини та схили горба, плакорна поверхня і схили межиріччя, схили і днища балки тощо.

Всі фації, що розташовані на якомусь певному елементі мезоформи рельєфу, мають яскраво виражену єдність внаслідок того, що вони отримують однакову кількість сонячного тепла і світла. Однак в різних фаціях у підурочищі можуть відрізнитися: механічний склад ґрунту (від легко-піщаного до піщаного, або від супіщаного до піщаного, або від легко-середньосуглинистого до важко-суглинистого); вологість ґрунту та умови промивного режиму (різний ступінь опідзоленості, оглеєності, вилугованості ґрунтів) тощо. У зв'язку з різницею умов зволоження і механічного складу ґрунту всередині підурочища змінюється і характер рослинного покриву.

Урочище – це ПТК, який являє собою закономірно побудовану систему територіально, динамічно та генетично пов'язаних фацій або їх пов'язаних груп (підурочищ), розташованих на одній мезоформі рельєфу. Прикладом мезоформ рельєфу є яри, балки, заплави, надзаплавні тераси, вододільна рівнина тощо.

За складністю морфологічної будови розрізняють прості і складні урочища. До простих урочищ належать ті, в яких кожен мезорельєфний елемент зайнятий лише однією фазою. Тобто просте урочище - це ПТК, що складається тільки із фацій.

Однак він суттєво відрізняється від підурочищ тим, що прості урочища – це поєднані фації, розташовані на різних елементах однієї мезоформи рельєфу, тоді як підурочища об'єднують фації елементів рельєфу мезоформи. Як правило, прості урочища займають відносно невеликі території. До складних належать урочища, в яких кожен мезорельєфний елемент зайнятий декількома

фаціями. Тобто складні урочища включають не тільки фації, а ще й підурочища.

Місцевість – це зона, яка є найбільшою морфологічною частиною ландшафту і характеризується особливим поєднанням основних урочищ цього ландшафту. Утворення місцевостей часто пов'язане зі змінами геологічних основ і рельєфу.

Наприклад, моренні форми рельєфу складаються з валунного суглинку на поверхні. Але на деяких ділянках під його товщею залягає вапняк. Для цих територій характерні урочища безводних балок, що супроводжуються карстом і дубовим лісом. На інших ділянках, залягають водотривкі глини під товщею валунних суглинків, які характеризуються урочищами балок з численними виходами ґрунтових вод, вільшняками вздовж струмків та зсувними схилами.

Таким чином, ландшафт є складною системою менших ПТК (урочищ, фацій, місцевостей). Ландшафт відрізняється від довільно вибраної території тим, що невеликі ПТК, які входять до його складу, регулярно та закономірно повторюються на його просторі.

3.2 Ландшафтна структура території села

Територія села Великий Кучурів характеризується трьома рисами. Першою рисою є: ерозійно-зсувний, грядово-горбистий рельєф. Друга риса полягає у широких терасових долинах річок Черемошу, Сірету та Пруту. Широкі днища цих долин мало відповідають розмірам сучасних водних потоків. Третя риса – полягає у природному зональному характері. Тут випадає багато опадів (700 - 800 мм за рік), помірно теплі температури літа (17-18°C тепла), а суми активних температур досягають лише 2200 - 2500°.

Територія села відноситься до Чернівецького грядово-горбистого лісового району. За мальовничістю краєвидів район може успішно конкурувати з краєвидами Карпат, з тією перевагою, що він розташований майже повністю в приміській зоні. Великі масиви змішаних ялицево-букових

лісів, збереглися ще й досі, з домішкою липи, дуба, ясена, граба та інших порід, які простягаються майже безперервно на грядових височинах. Роль грядових висотних місцевостей у зсувному процесі настільки своєрідна і повчальна, що вони назавжди залишаться об'єктом екскурсій для школярів і студентів геолого-географічних факультетів. Витоки річок Молодії, Дереглуя та Глиниці, врізаються в ці грядові височини, утворюючи на схилах великі ниркоподібні улоговини з дуже своєрідним і хаотичним розташуванням, але добре пристосованим до такого ж хаотично-зсувного рельєфу. Ця природна територія повинна впорядковуватися як рекреаційна територія; вона заслуговує на те, щоб створили з лісових масивів національний природний парк з багатьма функціями призначення: для відпочинку, освітнього, заповідного, мисливського тощо.

Ландшафтні комплекси села Великий Кучурів представлені трьома видами місцевостей: вододільною, схиловою та місцевістю днищ долин малих річок, ярів та балок. Фоновими є урочища вододільної місцевості, але значну площу також займає схилова місцевість.

Найбільшу площу в селі займає вододільна місцевість, яка представлена різними урочищами. Тут нараховуються декілька ландшафтних урочищ. Серед них є урочища різної крутизни та розмірів з чорноземами опідзоленими і темно-сірими опідзоленими ґрунтами. Ця територія використовується під городами, будівлями та пасовищами. Вирощують тут кукурудзу, сою, а також різні технічні культури.

Значну частину правобережжя займають схили різної крутизни з темно-сірими опідзоленими, сірими опідзоленими, дерново-підзолистими, поверхнево оглесними ґрунтами та чорноземами різної змитості.

Для більш кращого ознайомлення з морфологічними одиницями ландшафту села Великий Кучурів я додала картосхему ландшафтних комплексів, а також легенду до неї.

Легенда:

I. Вододільна місцевість, складена глинами, важкими і середніми суглинками, на неогенових глинах, з чорноземами опідзоленими і темно-сірими опідзоленими ґрунтами, під городами, будівлями та пасовищами.

1. Вододільна поверхня, складена середніми суглинками, з сірими опідзоленими поверхнево-оглеєними середньосуглинковими ґрунтами.

2. Вододільна поверхня, складена середніми суглинками, з темно-сірими опідзоленими середньосуглинковими ґрунтами.

3. Вододільна поверхня, складена важкими суглинками, з темно-сірими опідзоленими важкосуглинковими ґрунтами.

4. Вододільна поверхня, складена важкими суглинками, з чорноземами опідзоленими важкосуглинковими.

5. Вододільна поверхня, складена важкими суглинками, з темно-сірими опідзоленими та чорноземами опідзоленими глейовими важкосуглинковими.

6. Вододільна поверхня, складена важкими суглинками, з темно-сірими опідзоленими важкосуглинковими ґрунтами.

7. Вододільна поверхня, складена важкими суглинками, з темно-сірими опідзоленими важкосуглинковими ґрунтами.

8. Слабонахилена поверхня вододілу, складена важкими суглинками, з темно-сірими опідзоленими слабозмитими важкосуглинковими ґрунтами.

II. Схилова місцевість, складена глинами, важкими і середніми суглинками, з темно-сірими опідзоленими, сірими опідзоленими, дерново-підзолистими, поверхнево оглеєними ґрунтами та чорноземами різної змитості, під пасовищами, будівлями та городами.

9. Пологий схил, складений середніми суглинками, з ясно-сірими опідзоленими та сірими опідзоленими слабозмитими середньосуглинковими ґрунтами.

10. Пологий схил, складений важкими суглинками, з ясно-сірими опідзоленими та сірими опідзоленими слабозмитими важкосуглинковими ґрунтами.

11. Пологий схил, складений середніми суглинками, з темно-сірими опідзоленими середньосуглинковими слабозмитими ґрунтами.
12. Пологий схил, складений важкими суглинками, з темно-сірими опідзоленими слабозмитими важкосуглинковими ґрунтами.
13. Спадистий схил, складений щільними глинами, з чорноземами важкосуглинковими середньозмитими.
14. Спадистий схил, складений щільними глинами, з чорноземами середньозмитими легкоглинистими.
15. Крутий схил, складений важкими суглинками, з темно-сірими опідзоленими сильнозмитими важкосуглинковими ґрунтами.
16. Крутий схил, складений щільними глинами, з чорноземами сильнозмитими легкоглинистими.
17. Крутий схил, складений важкими суглинками, з ясно-сірими опідзоленими та сірими опідзоленими сильнозмитими важкосуглинковими ґрунтами.
18. Крутий схил, складений легкими глинами, з дерново-підзолистими поверхнево-оглеєними сильнозмитими легкоглинистими ґрунтами.
19. Крутий схил, складений важкими суглинками, з дерново-підзолистими поверхнево-оглеєними сильнозмитими важкосуглинковими ґрунтами.
20. Ділянки активних зсувів з комплексом деформованих легкоглинистих ґрунтів.
21. Ділянки активних зсувів з комплексами деформованих легкоглинистих ґрунтів.

III. Місцевість днищ долин малих річок, ярів і балок, складена важкими і легкими суглинками, глинами, на неогенних глинах з лучними, лучно-болотними, дерновими глибокими неоглеєними і глеюватими, дерновими глейовими осушеними і карбонатними, а також намитими, опідзоленими і дерново-підзолистими ґрунтами, під сіножаттю і верболозом.

22. Днище, складене важкими суглинками, з лучними важкосуглинковими ґрунтами.

23. Днище, складене важкими суглинками, з лучно-болотними важкосуглинковими ґрунтами.
24. Днище, складене важкими суглинками, з лучно-болотними важкосуглинковими ґрунтами.
25. Днище, складене легкими суглинками, з дерновими глибокими неоглеєними і глеюватими легкосуглинковими ґрунтами.
26. Днище, складене важкими суглинками, з дерновими глибокими глейовими важкосуглинковими ґрунтами.
27. Днище, складене важкими суглинками, з дерновими глейовими осушеними важкосуглинковими ґрунтами.
28. Днище, складене легкими суглинками, з дерновими глейовими карбонатними легкосуглинковими ґрунтами.
29. Днище, складена важкими суглинками, з намитими опідзоленими і дерново-підзолистими неоглеєними і глеюватими важкосуглинковими ґрунтами.
30. Яр, складений важкими суглинками, з розмитими важкосуглинковими ґрунтами і виходами рихлих порід.
31. Яр, складений легкими суглинками, з розмитими легкоглинистими ґрунтами і виходами дочетвертинних порід.

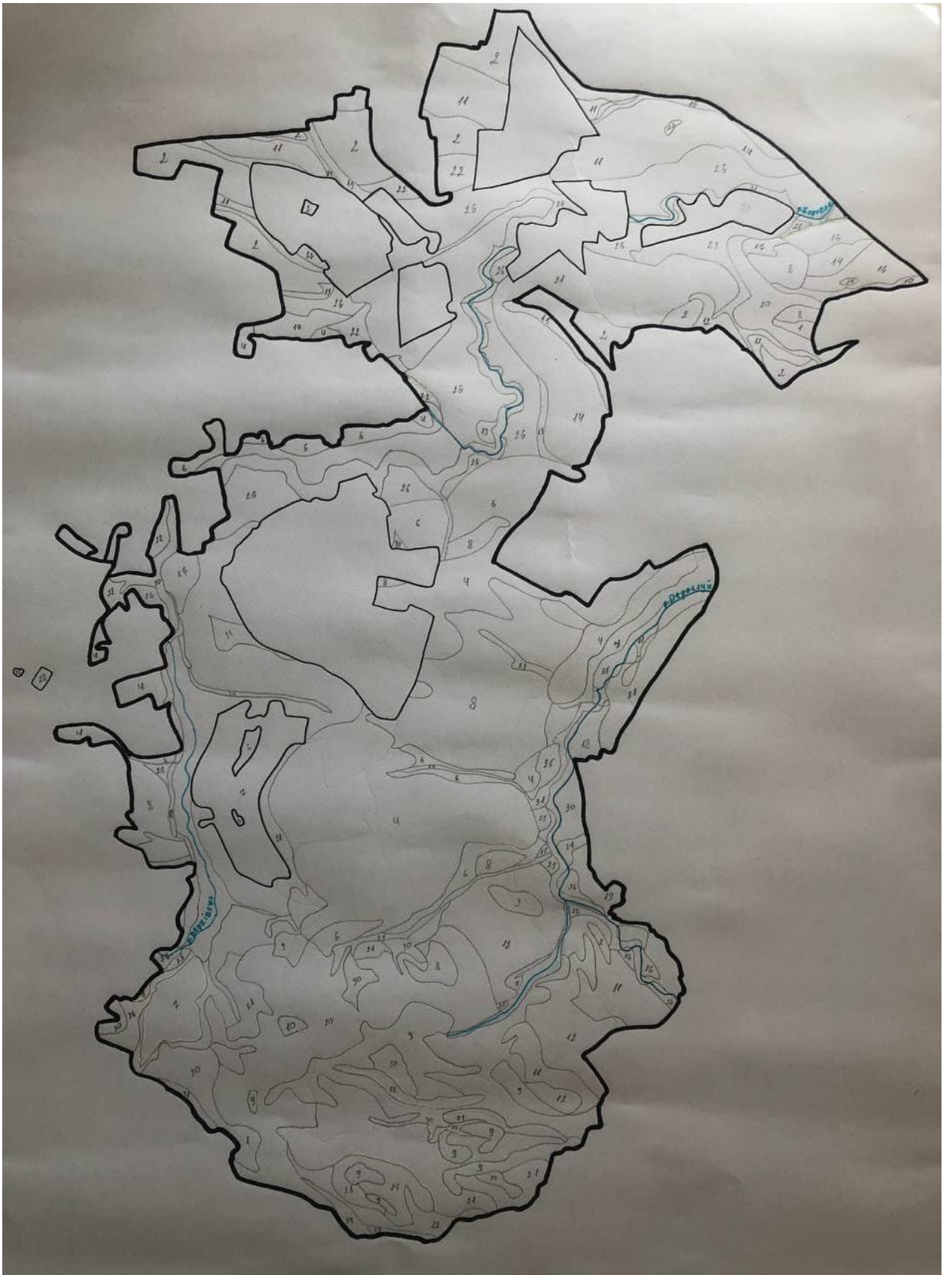

Рис. 9 Ландшафтна карта с. Великий Кучурів. Виконана мною

Висновки до 3-го розділу

Ландшафтні комплекси села Великий Кучурів представлені трьома видами місцевостей : вододільною, схиловою та місцевістю днищ долин малих річок, ярів та балок. Фоновими є урочища вододільної місцевості, але значну площу також займає схилова місцевість.

Найбільшу площу в селі займає вододільна місцевість, яка представлена різними урочищами. Тут нараховуються декілька ландшафтних урочищ. Серед них є урочища різної крутизни та розмірів з чорноземами опідзоленими і темно-сірими опідзоленими ґрунтами. Ця територія використовується під городами, будівлями та пасовищами. Вирощують тут кукурудзу, сою, а також різні технічні культури.

4. Види природокористування та антропогенні ландшафти

У процесі розвитку антропогенного ландшафтознавства найбільш визнаною виявилася класифікація антропогенних ландшафтів за їх змістом. Ця класифікація узгоджується з основними видами господарської діяльності людей і відповідає вимогам сучасної практики.

Проте, щоб зрозуміти антропогенні ландшафти, їх роль і значення в структурі та функції сучасних ландшафтів Землі, антропогенні ландшафти найкраще вивчати шляхом об'єднання їх категорій у відповідні групи. Таке об'єднання можливе на основі певних ознак, які є важливими для подальшого розвитку або формуванні структури антропогенного ландшафту в цілому.

Рис. 10 Рекреаційна територія села. Фото виконано автором роботи

4.1 Каркасні ландшафти

До цієї групи входять дві категорії антропогенних ландшафтів - селитебні і дорожні. Селитебно-дорожній каркас антропогенного ландшафту Землі чітко прослідковується навіть з ближнього космосу, особливо вночі. Загальний

«образ» антропогенного ландшафту, тривалість та особливості його розвитку, визначався в минулому, формується зараз і залежатиме в майбутньому від просторового розташування та функціонування селитебних і дорожніх ландшафтів.

У спеціальній географічній літературі термін «селитьба» вживається рідко; частіше його замінюють словом «поселення» – це територія, на якій створені всі необхідні умови для життя, відпочинку та праці. Селитебні (поселенські) ландшафти – це антропогенні ландшафти (створені людиною) населених пунктів: сіл і міст з їхньою забудовою, дорогами, вулицями, парками та садами.

Ландшафти селетьби (поселення) у Великому Кучурові характеризуються сільським ландшафтом, а саме: багатьма будівлями, залишками колишніх ферм, а також різними військовими поселеннями.

Значення дорожніх ландшафтів і доріг відіграє важливу роль у життєдіяльності людей. Стародавні римляни часто говорили: «Via – vita», що перекладається як «дорога – це життя». У цьому немає перебільшення, тому що без доріг та створеної ними інфраструктури (дорожніх ландшафтів) не було б нормального функціонування сіл і міст, також неможливим був би економічний і культурний розвиток.

Дороги в селі Великий Кучурів представлені шосейними, а саме: стежками, ґрунтовими, гравійними та асфальтованими. Дороги здебільшого ґрунтові. Через село проходить залізниця, побудована в 1869 році, яка сполучає місто Чернівці з Сучавою Румунської Республіки. А також через село проходять автошляхи Чернівці-Сторожинець та Чернівці-Глибока.

4.2 Фонові ландшафти

Ця група також об'єднала дві категорії — сільськогосподарські та лісові антропогенні ландшафти. Вони заповнюють «вільний» простір між селитебно-дорожнім каркасом та прилеглими регіонами. Сільськогосподарські та лісові

антропогенні ландшафти на будь-якому континенті складають фон наявного тут антропогенного ландшафту і разом із селитебно-дорожнім каркасом утворюють його загальний образ. Крім того, сільськогосподарські та лісові антропогенні ландшафти часто визначають напрямок спеціалізації окремих регіонів і є джерелом продуктів харчування для населення та, в більшості випадків, екологічний стан окремих країн, регіонів і ландшафтної сфери Землі зазвичай залежить від характеру їх експлуатації.

Серед антропогенних ландшафтів на поверхні Землі найбільшу площу займають сільськогосподарські ландшафти. Аграрний ландшафт села представлений ріллями, багаторічними насадженнями, луками та пасовищами. Найбільшу площу займають оброблені землі. На другому місці – сіножаті. На третьому – пасовища, які розташовані на більш високих місцевостях. Також у селі є наявні два яблуневі та один виноградний сади.

Ліс села Великий Кучурів природний, але видозмінений людиною. На перший погляд ліс досить привабливий, тут ростуть різні породи дерев: хвойні, широколистяні, а також зустрічаються фруктові дерева.

4.3 Точкові ландшафти

Ця група антропогенних ландшафтів поєднує промислові, водні антропогенні й белігеративні ландшафти. За походженням вони техногенні, як і селитебні та дорожні, але їхнє просторове розташування значно відрізняється від каркасних та фонових груп антропогенних ландшафтів. У більшості випадків площа, яку вони займають є незначною порівняно з уже розглянутими класами антропогенних ландшафтів, і лише за певних особливостей можуть формуватися аквальні або промислові райони. Промислові, белігеративні та водно-антропогенні ландшафти суттєво відрізняються один від одного за впливом на природне середовище. Безперечно, що перше місце займають промислові ландшафти, а друге місце – водні антропогенні ландшафти. І в майбутньому їх значення у трансформації

природного середовища не зменшиться. Белігеративні ландшафти іноді називають «ландшафтами без майбутнього».

Водні антропогенні ландшафти – це водосховища, ставки, канали, канави та інші системи, що утворилися в процесі розвитку річок, а також похідні водні антропогенні ландшафтні комплекси, що утворилися в місцях кар’єрних виробок, антропогенного карсту. До них відносяться водойми, які виникають у порожнинах підземних розробок корисних копалин – штольнях, шахтах, виробках тощо. Повсюдне поширення водосховищ, ставків і каналів зумовлена значною зарегульованістю русел річок. Здебільшого водні антропогенні ландшафти залягають у заплавах річкових долин і рідше на їх схилах (ярах та балках) та вододілах. Всі антропогенні водні ландшафти є результатом господарського освоєння водних ресурсів в історичний період.

Водні ландшафти Великого Кучурову представлені в основному ставками. Їх в селі налічується 5. Майже всі водойми використовуються для рекреації: відпочинку, купання, риболовлі, а також для водопостачання та домашніх потреб.

У порівнянні з іншими антропогенними ландшафтами, белігеративні ландшафтні комплекси мають свої особливості. За багатовікову історію існування людського суспільства відбулося понад п’ятнадцять тисяч війн. Вони призводять не лише до значних людських і матеріальних втрат, а ще й до руйнування ландшафтів. До наших днів збереглися численні унікальні військово-ландшафтні комплекси різних часів: оборонні вали і рови, окопи, кургани, вибухові ями, бомбосховища, укріплені городища; лінії оборони, які тягнуться на десятки кілометрів. Їх можна зустріти в будь-якій континентальній природній зоні, навколо сіл і міст, у лісах і полях. Різниця створюється лише в кількості та характерних ландшафтних структурах.

Неодноразово на теренах Великого Кучурову проходили бої різних війн. Найчастіше бої відбувалися між молдавським, румунським і австрійським військами. Також під час Другої світової війни залишилися нечисленні сліди

на ландшафтній структурі села. Деінде можна зустріти сліди ровів, окопні ями та вирви від вибухів.

4.4 Гуманістичні ландшафти

До цієї групи входять рекреаційні, сакральні та фаціальні класи антропогенних ландшафтів. У просторовому відношенні вони здебільшого є «точковими», як сакральні і фаціальні, але деякі можуть формувати і визначати ландшафтну структуру окремих територій. Гуманістичні антропогенні ландшафти створюють різні категорії ландшафтів і приймають форму урочищ та місцевостей у структурі інших категорій антропогенних ландшафтів. Антропогенні ландшафти включають: рекреаційні, сакральні та (частково) фаціальні ландшафти, мабуть, найбільше відповідають поняттю «культурні ландшафти». У деяких випадках вони не потребують спеціального правового захисту, адже, люди самі піклуються про ці ландшафти.

Великий Кучурів – невелике село, але включає в себе з багато рекреаційних, історико-краєзнавчих, а також фаціальних пам'яток та ландшафтів. Серед рекреаційних ландшафтів у селі є відпочинковий комплекс, який знаходиться в мальовничому куточку, де розкинулися живописні краєвиди, зелені насадження та неймовірне озеро. Також є спеціальні місця для відпочинку в лісі з альтанками, гойдалками та мангалом.

Серед фаціальних ландшафтів в селі є одне кладовище, а також єврейський цвинтар. По лівий бік вулиці Чернівецької побачимо кіркут – єврейське кладовище. Цвинтар був відновлений у 30-ті роки завдяки пожертвуванням нащадків землевласника Самуеля Оренштайна. Серед кам'яних надгробків стоїть пам'ятний знак у формі підкови з шестикутною зіркою, встановлений в пам'ять про більш ніж 250 євреях, закатованих нацистами у 1941 році.

До історико-краєзнавчих пам'яток села Великий Кучурів відноситься Семихресна фігура Троїці, споруджена 70 років тому, коли в селі панувала боярська Румунія, розташована вона біля Великокучурівської школи.

Семихресна Троїця стоїть на двоярусному постаменті. Сама фігура Троїці має висоту 2,05 м, а ширину – 1,4 м. Якщо розглядати її збоку, то в її геометричній формі можна знайти сім християнських хрестів. Найстарішими будівлями села є два місцевих храми: Дмитрівський та Успіння Богородиці 1810 р.

Рис. 11 Семихресна фігура Троїці. Фото зроблено мною

Висновки до 4-го розділу

Великий Кучурів представлений багатьма класами антропогенних ландшафтів. Серед найпоширеніших можна виділити: сільськогосподарські, рекреаційні та історико-краєзнавчі пам'ятки.

До історико-краєзнавчих пам'яток(гуманістичних ландшафтів) с. Великий Кучурів відноситься Семихресна фігура Троїці, споруджена 70 років тому, коли у селі панувала боярська Румунія. Також найстарішими будівлями села є два місцевих храми: Дмитрівський та Успіння Богородиці 1810 р.

Клас сільськогосподарських антропогенних ландшафтів села представлений ріллями, багаторічними насадженнями, луками та пасовищами. Найбільшу площу займають оброблені землі. На другому місці – сіножаті. На третьому – пасовища, які розташовані на більш високих місцевостях. Також у селі є наявні один виноградний та два яблуневі сади.

РОЗДІЛ 5. ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИЧО-КРАЄЗНАВЧИХ МАТЕРІАЛІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

Краєзнавчий принцип покладено в основу шкільної програми з географії, а також він є основним в організації позакласної роботи. Сьогодні краєзнавча інформація необхідна при вивченні та дослідженні багатьох тем.

Використання краєзнавчого принципу на уроках географії у школі може бути дуже корисним для учнів. Цей принцип передбачає ознайомлення з географічними особливостями регіону чи місцевості.

Під час вивчення географії у школі, вчителі можуть включати елементи краєзнавства, щоб зробити уроки цікавішими та зрозумілішими. Це можна зробити шляхом вивчення географічних особливостей свого села, міста чи області. Учні можуть досліджувати місцеві пам'ятки, природні об'єкти, географічні особливості місцевості та багато іншого.

Краєзнавчий підхід дозволяє учням пізнати свій регіон, розуміти його особливості та значення. Можна здійснювати польові дослідження, відвідувати місця цікавості та розробляти проекти. Крім того, це допомагає зрозуміти зв'язок між людьми та природою, розвиває любов до свого рідного краю та сприяє громадській свідомості.

Загалом, використання краєзнавчого принципу на уроках географії допомагає учням зацікавитися предметом, розвиває практичні навички та допомагає збагатити їх знання про світ, починаючи з вивчення рідного регіону.

5.1 Використання природничо-краєзнавчих матеріалів на уроках географії у 6 класі

У 6 класі краєзнавчий матеріал, згідно із навчальною програмою, можна використовувати під час вивчення тем: "Рельєф і поверхня Землі", "Біосфера", "Літосфера", "Атмосфера", "Гідросфера".

§20: Землетруси. Під час уроку розповідаємо про сейсмічність та його спосіб виміру, після чого наводимо приклад, що сейсмічність нашого району 8 балів.

§22: Зовнішні процеси що змінюють земну кору. Після опрацювання матеріалу, варто зазначити, що на території села Великий Кучурів відбуваються зсуви, а також руйнівна робота води.

§25: Рівнина. Опрацьовуємо основну інформацію про рівнинний рельєф, а потім зазначаємо, що рельєф території села Великий Кучурів також є рівнинним, і уточнюємо про абсолютні висоти села.

§28: Особливі форми рельєфу. У цьому параграфі розглядаються природоохоронні території, а також пояснюється термін «зсув». Так, як в селі багато схилової території, то необхідно наводити учням приклади з краєзнавчих матеріалів. Також на території села є місце де вже відбувся зсув, тому можна показати фотографію цього місця.

§30:Добовий хід температури повітря. §31 Річний хід температури повітря. Після опрацювання цих паграфів варто зазначити, що середня температура повітря у селі Великий Кучурів становить +8,6 °С, найнижча вона у січні (-2,9 °С), найвища — в липні (+19,8 °С).

§33: Атмосферний тиск. У цій темі школярі вивчають, як обчислювати атмосферний тиск у задачах про висоту, тому знаючи деякі висоти свого села, можуть розв'язувати завдання з тиском, які включають висоту знайомих місць.

§34: Вітер. Вивчаючи теоретичні дані, варто відзначити, що напрямки вітрів у нашому селі переважно північно-західні та південно-східні. За даними Чернівецької метеостанції середньо-багаторічний напрямок вітру характеризується (у %) і повторюється наступним чином (табл. 2.2).

§36: Атмосферні опади. Після отримання загальних знань учнями про опади, зазначаємо, що на території села Великий Кучурів в середньому за рік випадає 621 мм атмосферних опадів, найменше — у жовтні, січні та лютому, найбільше — у червні-липні.

§47: Річки. Опрацьовуємо теоретичний матеріал про річки, а далі використовуємо краєзнавчий матеріал про річки села та розповідаємо учням про річки Дереглуй, Верхівець, Коровля, які мають дощове та снігове живлення.

§54: Біосфера. Розповідаємо учням, про що йде в параграфі. Опісля ми розповідаємо про рослинний і тваринний світ села Великий Кучурів із краєзнавчих матеріалів. Розповідаємо про ліси та його складові, трав'яний покрив села, акцентуємо увагу на різноманітності тваринного світу, шкідників та мешканців водоймищ і річок.

§55: Ґрунти. Як і попередні параграфи опрацьовуємо спочатку матеріал поданий з книжки, далі розказуємо про те, які ґрунти поширені на території нашого села. Ґрунтовий покрив представлено в основному темно-сірими опідзоленими ґрунтами. У північно-східній частині села ґрунтовий покрив представлений світло-сірими опідзоленими ґрунтами. Біля заплави річок ґрунтовий покрив представлений дерново-глейовими ґрунтами. Також на уроці представляємо учням карту ґрунтів території села Великий Кучурів.

5.2 Використання природничо-краєзнавчих матеріалів на уроках географії у 7 класі

У 7 класі при вивченні природи материків учні можуть використати знання про рідний край, порівнювати природу своєї місцевості з іншими материками.

Зібрані матеріали можна використовувати на уроках коли вивчаємо материки. Наприклад, в розділі «Африка»:

§12: Тектонічна будова, рельєф та корисні копалини. Під час уроку звертаємо увагу учнів не лише на матеріал, який запланований програмою, але й можна розповісти про геологічну будову та корисні копалини села Великий Кучурів.

§13: Клімат. Опрацьовуючи матеріал цього параграфу можна порівняти клімат Африки з кліматом на території нашого села.

§14: Води суходолу. Вивчаючи ріки Африки варто пригадати, які ж річки протікають на території нашого села та порівняти їх.

§18 Стихійні явища природи. Екологічні проблеми. Після того, як ми вивчили теоретичний матеріал, можемо зазначити, які проблеми є на території нашого села, а також акцентуємо увагу на більш серйозних проблемах: повінь, геоморфологічні явища, сильні вітри, посухи тощо.

Також можна використовувати такі ж порівняння у розділах з іншими материками, таких як: Австралія, Північна та Південна Америка та Євразія.

§47: Природні зони. Спочатку проходимо теоретичний матеріал, а потім акцентуємо увагу на лісостеповій зоні, оскільки тут можна використати зібраний нами матеріал. Розповідаємо про те, що село Великий Кучурів та прилеглі йому території також знаходяться у лісостеповій зоні. Тут можна звернути увагу на ґрунти, клімат, рослинний і тваринний світ, а також на ландшафтні комплекси території.

5.3 Використання природничо-краєзнавчих матеріалів на уроках географії у 8 класі

У 8 класі на уроках географії більш детально вивчається географічне положення, природні умови та ресурси рідного краю.

При вивченні III розділу: «Природні умови і ресурси України» можна навести приклад рідного краю у більшості із тем.

§16: Геологічна будова. Опрацювавши матеріал про геологічну будову України, можна розповісти про геологічну будову села Великий Кучурів.

§17: Рівнини. Спочатку розповідаємо учням теоретичний матеріал, потім пригадуємо про рівнинну територію села та даємо характеристику рельєфу села.

§22: Нерудні корисні копалини. На цьому уроці викладаємо основу про нерудні корисні копалини та їх розповсюдження по Україні, а далі розповідаємо, які ж корисні копалини знаходяться на території нашого села.

§25: Основні показники клімату. Пори року. Розказуючи теоретичний матеріал можна перейти до клімату на території села Великий Кучурів, та розповісти про опади, температуру та вітри. Також можна зазначити про зміни у метеорологічних порах року.

§26: Несприятливі погодно-кліматичні явища та прогноз погоди. Після розмови на цю тему, доречно поговорити про несприятливі природні явища в нашому селі, а саме про посухи влітку, а також повені, які циклічно відбуваються приблизно раз на 10 років.

§28: Річки. Опрацьовуємо матеріал про річки України, після чого розповідаємо краєзнавчий матеріал про праву притоку Пруту річку Дереглуй, а також про дві ліві притоки р. Верхівець та Коровля.

§31 Болота та підземні води. Спочатку розповідаємо про болота на півночі України, про багаті джерела прісних та мінеральних вод, а потім переходимо до краєзнавчого матеріалу, і розказуємо про прісні води Великого Кучурова, а також про мінеральне джерело, яке знаходиться на території села, але не використовується.

§32: Ґрунти України. Під час уроку опрацьовуємо матеріал про родючі ґрунти України та їхню зональність, а наприкінці уроку розповідаємо про те, що у нашому селі також є родючі ґрунти, а саме: темно-сірі лісові та світло-сірі лісові, а також дерново-глейові біля заплав річок.

§34: Рослинний покрив. На цьому уроці звертаємо увагу учнів не лише на рослинний покрив у різних куточках України, але й на рослинність у нашому краї: про трав'яний покрив та породи дерев, які ростуть у нашому лісі.

§35: Тваринний світ. Як і в попередній темі ми вивчаємо матеріал про Україну, обговорюємо види тварин, які зустрічаються в межах села Великий Кучурів.

§39: Лісостеп. Опрацьовуємо матеріал в цілому про лісостепову зону, а також розказуємо про територію нашого села, адже вона теж входить у цю зону. У цій темі можна розповідати весь краєзнавчий матеріал зібраний до цього, про геологічну будову, рельєф, клімат та інше.

Висновки до 5-го розділу

Географічне краєзнавство – це вивчення соціальних і природних явищ рідного краю з виховною, навчальною, науковою і практичною метою. Воно формує моральне, естетичне та патріотичне виховання.

Використовуючи краєзнавчий матеріал у школі відбувається формування змісту географічної освіти, а саме у 6-му, 7-му та 8-му класах. У 6 класі учні збагачуються краєзнавчою складовою при вивченні курсу «Загальна географія». У 7 класі при вивченні курсу «Географія материків і океанів» краще засвоюються краєзнавчі знання учнів за допомогою порівняльного методу. Вивчаючи курс «Географія України» у 8 класі застосування краєзнавчого принципу є невід’ємною частиною навчання.

Отже, використовуючи краєзнавчий метод, вчитель пов’язує процес навчання і виховання, перетворюючи теоретичні знання на конкретні вміння та навички.

ВИСНОВКИ

Ландшафтні дослідження є процесом вивчення природних та географічних особливостей ландшафтів, який зазвичай включає аналіз геологічної структури, клімату, рельєфу, рослинного покриву та інших факторів. Ці дослідження дають можливість краще зрозуміти взаємозв'язок між природою та людиною, а також вплив людської діяльності на ландшафти.

Село Великий Кучурів характеризується своєрідними і різноманітними природними компонентами, які постійно змінюються в результаті господарської діяльності людини.

Село Великий Кучурів розташоване із заходу на схід 6,5 км, а з півночі на південь 7 км. Територія села розміщена в північно-східній частині Сторожинецького району. Віддаль від центру с. Великий Кучурів до міста Сторожинець - 18 км, до обласного центру міста Чернівці - 7 км. Площа населеного пункту становить 3041га.

Територіально село Великий Кучурів розташоване в передкарпатській ландшафтній області східної частини Прут-Сіретського межиріччя.

Рельєф с. Великий Кучурів в основному полого-хвилястий, проте зустрічаються території з крутизною схилів до 10-15°. Основними ґрунтоутворюючими породами є суглинки.

Геоморфологічна будова с. Великий Кучурів тісно пов'язана з її геологічною та тектонікою будовою, кліматичними умовами та гідрогеологічними особливостями. Територія села Великий Кучурів тектонічно розташована на південно-західній окраїні Східно-Європейської платформи, у перехідній зоні до Передкарпатського крайового прогину. Також село Великий Кучурів бідне на корисні копалини. На півдні села знаходяться запаси глинистих та суглинкових ґрунтів, які використовуються на благо місцевого населення.

Село Великий Кучурів розташоване в помірному кліматичному поясі. Клімат м'який (помірно континентальний), з теплим літом і м'якою зимою.

Середньорічна температура становить +8,6 °С, найнижча температура повітря в січні (-2,9 °С) і найвища в липні (+19,8 °С). Зима зазвичай починається 28 листопада і закінчується 9 березня; літо, як правило, починається 20 травня і закінчується 10 вересня. Середньорічна кількість атмосферних опадів становить 621 мм, найменше їх випадає у жовтні, січні та лютому, а найбільше — у червні та липні.

Через село протікає три річки: Дереглуй, Верхівець, Коровля. Річки мають дощове та снігове живлення. Також в селі є два малих озера і багато індивідуальних. Водні ресурси села використовують для водопостачання, домашніх потреб та рибного господарства. Розроблено джерело мінеральної води, яке в даний час не використовується.

Ґрунтовий покрив представлено в основному темно-сірими опідзоленими ґрунтами, у північно-східній частині села – світло-сірими опідзоленими, біля заплави річок ґрунтовий покрив представлений дерново-глеєвими ґрунтами, а також у селі розвинуті дерново-підзолисті, дернові, лучні та лучно-болотні ґрунти.

Серед флори вищих судинних рослин найбільш поширеними є види таких родів: злакових, складноцвітних, бобових, хрестоцвітних, розових, губоцвітних, гвоздикових, ранникових. Основні культури: зернові — озима пшениця, кукурудза на зерно, ячмінь, гречка; технічні — цукровий буряк; кормові — конюшина, овес. Місцевість багата рослинністю, серед яких понад 80 видів лікарських рослин. В селі є понад 100 га залісненої території. Ліс села Великого Кучурову є мішаним.

Тваринний світ характерний для лісостепової зони. Тут знаходяться близько 204 види, з них ссавців – 23. Птахів – 128, риб – 34, земноводних – 8, плазунів – 11.

Ландшафтні комплекси села Великий Кучурів представлені трьома видами місцевостей : вододільною, схиловою та місцевістю днищ долин малих річок, ярів та балок. Фоновими є урочища вододільної місцевості, але значну площу також займає схилова місцевість.

Найбільшу площу в селі займає вододільна місцевість, яка представлена різними урочищами. Тут нараховуються декілька ландшафтних урочищ. Серед них є урочища різної крутизни та розмірів з чорноземами опідзоленими і темно-сірими опідзоленими ґрунтами. Ця територія використовується під городами, будівлями та пасовищами. Вирощують тут кукурудзу, сою, а також різні технічні культури.

Великий Кучурів представлений багатьма класами антропогенних ландшафтів. Серед найпоширеніших можна виділити: сільськогосподарські, рекреаційні та історико-краєзнавчі пам'ятки.

До історико-краєзнавчих пам'яток(гуманістичних ландшафтів) с. Великий Кучурів відноситься Семихресна фігура Троїці, споруджена 70 років тому, коли у селі панувала боярська Румунія. Також найстарішими будівлями села є два місцевих храми: Дмитрівський та Успіння Богородиці 1810 р.

Клас сільськогосподарських антропогенних ландшафтів села представлений ріллями, багаторічними насадженнями, луками та пасовищами. Найбільшу площу займають оброблені землі. На другому місці – сіножаті. На третьому – пасовища, які розташовані на більш високих місцевостях. Також у селі є наявні один виноградний та два яблуневі сади.

Географічне краєзнавство – це вивчення соціальних і природних явищ рідного краю з виховною, навчальною, науковою і практичною метою. Воно формує моральне, естетичне та патріотичне виховання.

Використовуючи краєзнавчий матеріал у школі відбувається формування змісту географічної освіти, а саме у 6-му, 7-му та 8-му класах. У 6 класі учні збагачуються краєзнавчою складовою при вивченні курсу «Загальна географія». У 7 класі при вивченні курсу «Географія материків і океанів» краще засвоюються краєзнавчі знання учнів за допомогою порівняльного методу. Вивчаючи курс «Географія України» у 8 класі застосування краєзнавчого принципу є невід'ємною частиною навчання.

Отже, використовуючи краєзнавчий метод, вчитель пов'язує процес навчання і виховання, перетворюючи теоретичні знання на конкретні вміння та навички.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко В. М., Міхелі С. В. Географія. Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів / В. М. Бойко, С. В. Міхелі – Харків: «СИЦІЯ», 2014. – 256с.
2. Бойко В. М., Міхелі С. В. Географія. Підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів / В. М. Бойко, С. В. Міхелі – Харків: «СИЦІЯ», 2016. – 288с.
3. Бойко В. М., Дітчук І. Л. Заставецька Л. Б. Географія. Підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів / В. М. Бойко, І. Л. Дітчук, Л. Б. Заставецька – Кам'янець-Подільський: «Абетка», 2016. – 296с.
4. Воловик В. М. Ландшафтознавство: курс лекцій / В. М. Воловик. Вінниця : О. Власик, 2007. - 204 с.
5. Гродзинський М. Д. Пізнання ландшафту: місце і простір Монографія. У 2-х т. / М. Д. Гродзинський. - К : Київський університет, 2005. - Т. 1. - 431 с., Т. 2. - 503 с.
6. Геренчук К. І. Природа Чернівецької області / За ред. К. І. Геренчука. – Львів: Видавниче об'єднання «Вища школа», 1978. – 160 с.
7. Гудзевич А. В. Просторово-часова організація сучасних ландшафтів: теорія і практика : монографія / А. В. Гудзевич. Вінниця : Віндрук, 2012. - 434 с.
8. Гуцуляк В.М. Ландшафтна-геохімічна екологія / В. М. Гуцуляк – Навч. посібник – Чернівці: Рута, 2001. – 248с.
9. Гуцуляк В.М. Ландшафтний аналіз дорожніх геосистем Чернівецької області / В. М. Гуцуляк, Г. Д. Ходан, М. В. Танасюк // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Серія: Географія. – 2009. – Вип. 460. – С. 65 – 68.
10. Гуцуляк В. М. Особливості ґрунтового покриву території міста Чернівці / За ред. В. М. Гуцуляка. – Чернівці: 2004. –56 с.
11. Гуцуляк В.М. Основи ландшафтознавства: Навч. посібник / В. М. Гуцуляк. – Київ: НМК ВО, 1992. – 60с.

12. Гуцуляк В. М. Ландшафти міста Чернівці / За ред. В.М. Гуцуляка–Чернівці: Рута, 2006. –168 с.
13. Давиденко В.А. Ландшафтна екологія : Навчальний посібник /В. А. Давиденко, Г. О. Білявський, С. Ю. Арсенюк. - К. : Лібра,2007. - 280 с.
14. Денисик Г.І. Антропогенне ландшафтознавство: навчальний посібник. Частина І. Глобальне антропогенне ландшафтознавство / Г. І. Денисик. – Вінниця: ПП «ГД Видавництво Едельвейс і К», 2012. - 306с.
15. Жупанський Я. Ш. Географія Чернівецької області: навчальний посібник / За ред. Жупанського Я. Ш. – Чернівці: ЧДУ, 1993. – 192с.
16. Міллер Г. П. Ландшафтознавство: теорія і практика : Навч. посібник / Г. П. Міллер, В. М. Петлін, А. В. Мельник. - Львів: Видавничий центр ЛНУ, 2002. - 172 с.
17. Міхелі С. В. Основи ландшафтознавства / С.В. Міхелі – Київ - Кам'янець-Подільський : "Абетка-НОВА", 2002. – 185с.
18. Петлін В., Міщенко О. Прикладне ландшафтознавство / В. Петлін, О. Міщенко – Луцьк: Вежа-Друк, 2021. – 325с.
19. Петлін В. М. Концепції сучасного ландшафтознавства/В. М. Петлін. - Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка,2006. - 351 с.